

2. Biblioteker og arkiver.

2.01. Rigsbibliotekarembedet, Det kgl. Bibliotek, Universitetsbiblioteket, Udvekslingsinstitutet og Forskningsbibliotekernes Fællesråd.

Rigsbibliotekarembedet er centralorgan for Danmarks videnskabelige og faglige biblioteker (forskningsbiblioteker) såvel indadtil som i forhold til udlandet. Rigsbibliotekarembedet varetager en række fællesforanstaltninger for alle forskningsbiblioteker, således udgivelsen af den årlige katalog over ca. 175 bibliotekers tilvækst. Rigsbibliotekaren er formand for det i 1970 oprettede Forskningsbibliotekernes Fællesråd, som er planlæggende og rådgivende for hele det videnskabelige og faglige biblioteksvæsens område, og som varetager samarbejdet mellem de videnskabelige og faglige biblioteker og andre myndigheder, der behandler spørgsmål af væsentlig betydning for det videnskabelige og faglige biblioteksvæsen. Under Fællesrådet er etableret et kontor til varetagelse af udviklingsarbejde vedrørende anvendelsen af elektronisk databehandling i forskningsbiblioteker. Under Rigsbibliotekarembedet sorterer iøvrigt ledelsen af de nedenfor nævnte institutioner.

Det kgl. Bibliotek og Universitetsbiblioteket virker i forening som universitetsbibliotek for Københavns Universitet, således at Det kgl. Bibliotek er hovedbibliotek for de humanistiske videnskaber og samfundsvidenskaberne, medens Universitetsbibliotekets 2. afdeling er hovedbibliotek for de medicinske og naturvidenskabelige fag. Universitetsbibliotekets 1. afdeling er et humanistisk orienteringsbibliotek og studenterbibliotek samt avisbibliotek. Endvidere varetages det biblioteksmæssige arbejde på 77 institut- og laboratoriebiblioteker under Københavns Universitet, Nationalmuseet, Det kgl. danske Musikkonservatorium, det nordiske Asien-institut, Rigshospitalet m.v. i en række tilfælde ved udstationering af personale fra Det kgl. Bibliotek og Universitetsbiblioteket. Det kgl. Bibliotek er desuden landets nationalbibliotek, som modtager al dansk litteratur gennem pligtaflevering, jfr. L 160 1927, ligesom det systematisk indsamler breve, manuskripter, optegnelser m.v. fra danske forfattere, videnskabsmænd og andre kulturpersonligheder; til bibliotekets billedsamling erhverves navnlig dansk materiale i form af portrætter, topografiske og historiske blade. Biblioteket har endvidere landets største samling af danske og udenlandske musikaler, en meget stor samling orientalske håndskrifter og bøger samt ligeledes, som en særlig afdeling, et af verdens største judaistiske biblioteker. Yderligere varetager biblioteket funktionen som landets bogmuseum og dets kontakt- og oplysningsafdeling arrangerer bl.a. udstillinger i biblioteket samt i andre danske og udenlandske institutioner, ligesom man udsender vandrestillinger til folkebiblioteker, skoler m.v. Bibliotekets nationalbibliografiske afdeling udarbejder og udgiver en række bidrag til dansk bibliografi. Biblioteket er depotbibliotek for alle publikationer fra internationale organisationer, UN, UNESCO, EF etc. Udvekslingsinstitutet er centralinstans for udvekslingen af videnskabelige og litterære skrifter mellem Danmark og udlandet, jfr. de i 1964 ratificerede UNESCO-konventioner om udveksling af officielle publikationer og om International udveksling af trykte skrifter. Den i 1975-76 påbegyndte opbygning af et filialbibliotek for Københavns Universitet, Amager, fortsættes.

Det kgl. Bibliotek og Universitetsbibliotekets aktivitet belyses af følgende tal for anskaffelser og udlån af bøger m.v. Der er i tallene for tilvækst set bort fra litteratur modtaget af Det kgl. Bibliotek ved pligtaflevering og fra den tilvækst, der er sket på Det kgl. Biblioteks særsamlinger (f. eks. Håndskriftafdelingen og Kort- og Billedsamlingen):

	Tilvækst	Udlån
1970-71.....	59.858	232.449
1971-72.....	64.820	245.786
1972-73.....	73.911	278.973
1973-74.....	74.638	275.342
1974-75.....	81.536	299.877
1975-76.....	111.118	338.511